

Nr B 35

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till lag angående ändrad lydelse av 2 § 5:o) och 16:o) lagen den 26 maj 1909 (nr 38 s. 3) om Kungl. Maj:ts regeringsrätt; given Stockholms slott den 6 juni 1958.

Under åberopande av bilagda i statsrådet och lagrådet förda protokoll vill Kungl. Maj:t härmed jämlikt 87 § regeringsformen föreslå riksdagen att antaga härvid fogat förslag till lag angående ändrad lydelse av 2 § 5:o) och 16:o) lagen den 26 maj 1909 (nr 38 s. 3) om Kungl. Maj:ts regeringsrätt.

GUSTAF ADOLF

Ingvar Lindell

Förslag

till

Lag**angående ändrad lydelse av 2 § 5:o) och 16:o) lagen den 26 maj 1909
(nr 38 s. 3) om Kungl. Maj:ts regeringsrätt**

Härigenom förordnas, att 2 § 5:o) och 16:o) lagen den 26 maj 1909 om Kungl. Maj:ts regeringsrätt¹ skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

*(Gällande lydelse)**(Föreslagen lydelse)***2 §.**

5:o) mål om tullbehandling — — — avgifter, dock ej oljeavgift;
mål om sjömansskatt;

mål om skyldighet — — — allmänna medel;

16:o) mål om meddelande — — — 53—59 §§ arbetarskyddslagen;

mål om beslut i särskilda fall rörande tillstånd, förbud, föreläggande eller föreskrifter enligt strålskyddslagen, så framt ej beslutet rör fråga som avses i 5 § tredje stycket eller 12 § första stycket;

mål om fördelning — — — — — och behandling;

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1959.

¹ Senaste lydelse av 2 § 5:o) se SFS 1957:266 och av 2 § 16:o) se SFS 1952:701.

Utdrag av protokollet över justitiedepartementsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 23 maj 1958.

N ä r v a r a n d e :

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden NILSSON, STRÄNG, ANDERSSON, LINDELL, LINDSTRÖM, LANGE, KLING, SKOGLUND, EDENMAN, KJELLIN, JOHANSSON.

Efter gemensam beredning med cheferna för finans- och inrikesdepartementen anmäler chefen för justitiedepartementet, statsrådet Lindell, fråga angående *ändring i lagen om Kungl. Maj:ts regeringsrätt* samt anför därvid följande.

1. Den 1 januari nästa år träder förordningen den 16 maj 1958 om sjömansskatt¹ i kraft. Enligt förordningen skall sjöman erlägga sjömansskatt för inkomst som uppburits i anställning ombord på svenskt handelsfartyg. Sjömansskatten skall vara en definitiv källskatt och tillfalla staten. Den skall erläggas i stället för statlig inkomstskatt, kommunal inkomstskatt samt avgifter till folkpensioneringen och den allmänna sjukförsäkringen. Avdragen skatt skall av redaren redovisas till ett sjömansskattekontor. Mot försumlig redare skall sjömansskattekontoret anställa krav (revisionskrav). Sådant krav kan i visst fall riktas även mot sjöman. Kommuner, landstingskommuner, vissa municipalsambällen och de allmänna sjukkassorna skall erhålla ersättning för minskade intäkter med schablonmässigt beräknade andelar av influten sjömansskatt.

För handläggning av sjömansskatteärenden skall finnas en av Kungl. Maj:t utsedd sjömansskattenämnd. På denna skall bland annat ankomma att besluta om de belopp, med vilka ersättning skall utgå till kommuner m. fl. Klagan över sådant beslut må enligt förordningen föras hos Kungl. Maj:t. Av 2 § 4:o) regeringsrättslagen följer att prövningen av mål angående sådan ersättning tillkommer regeringsrätten.

På sjömansskattenämnden skall vidare ankomma att besluta om jämkning och om rättelse av skatteavdrag, att pröva ärenden angående revisionskrav samt att meddela beslut i andra frågor rörande erläggande och beräkning av sjömansskatt. Nämnden äger vidare — då särskilda omständigheter därtill föranleder — meddela befrielse från skyldighet att erlägga restavgift. Över nu nämnda beslut skall besvär kunna anföras hos kammarrät-

¹ Se prop. 1958: 92, BevU 40; Rskr 246.

ten. Över kammarrättens utslag må enligt förordningen klagan föras hos Kungl. Maj:t.

I den mån fråga i sådant ärende uppkommer om t. ex. restitution eller in-
drivning av sjömansskatt torde mål härom redan med nuvarande lydelse av
2 § 5:o) regeringsrättslagen komma att prövas av regeringsrätten. I andra
fall åter kommer sjömansskattenämndens beslut att ersätta taxeringsförfa-
randet vid den allmänna beskattningen. Utan ändring av bestämmelserna i
regeringsrättslagen torde sådana mål icke kunna upptagas av regerings-
rätten.

På grund av vad sålunda anförts förordar jag att i 2 § 5:o) regeringsrätts-
lagen införes en bestämmelse av innebörd att besvär i mål om sjömansskatt
skall upptagas och prövas av regeringsrätten.

De föreslagna ändringarna i regeringsrättslagen bör träda i kraft den 1
januari 1959.

2. Den 1 januari 1959 träder också strålskyddslagen den 14 mars 1958 (nr
110)¹ i kraft, och ersätter därvid lagen den 6 juni 1941 (nr 334) om tillsyn
å radiologiskt arbete m. m.

Enligt den nya lagen fordras tillstånd av myndighet som Konungen be-
stämmer, strålskyddsmyndigheten, för bedrivande av radiologiskt arbete, för
innehav av röntgenutrustning och andra apparater som är avsedda att ut-
sända joniserande strålning samt för handel med radioaktivt ämne och även
i övrigt för införsel, förvärv, innehav och överlåtelse av sådant ämne. Till-
stånd erfordras dock ej för vad som omfattas av tillstånd enligt atomenergi-
lagen. När strålskyddsmyndigheten meddelar tillstånd, skall de föreskrifter
meddelas som anses erforderliga ur strålskyddssynpunkt. Sådana föreskrif-
ter skall strålskyddsmyndigheten även meddela i anslutning till tillstånd en-
ligt atomenergilagen. I fråga om vissa andra slags apparater, som kan alstra
men normalt icke utsänder joniserande strålning, t. ex. televisionsapparater,
har strålskyddsmyndigheten också befogenhet bl. a. att meddela föreskrifter
till skydd mot strålningen. Det ankommer vidare på strålskyddsmyndighe-
ten att godkänna föreståndare för radiologiskt arbete. Tillstånd och godkän-
nande kan återkallas. Efter Konungens bemyndigande äger strålskydds-
myndigheten förordna om besiktning hos tillverkare, försäljare eller upplå-
tare av röntgenutrustning och andra apparater, som användes i radiologiskt
arbete eller för förvaring av radioaktivt ämne, innan apparaten avlämnas
för att tagas i bruk eller utställas för försäljning.

Till radiologiskt arbete får enligt lagen ej användas annan än den som
fyllt 18 år och som vid läkarundersökning befunnits fri från sjukdom eller
svaghet, som kan anses göra honom särskilt utsatt för den med arbetet för-
bundna hälsofaran. Från dessa behörighetsvillkor kan emellertid strålskydds-
myndigheten meddela dispens. Den som användes till radiologiskt arbete
skall undergå periodisk läkarundersökning. Strålskyddsmyndigheten har
att meddela bestämmelser härom och kan därvid föreskriva, att den som ej
iakttar bestämmelserna icke vidare får användas till radiologiskt arbete.

¹ Se prop. 1958: 29; L³U 6; Rskr 114.

Tillsyn över efterlevnaden av lagen utövas av strålskyddsmyndigheten och tillsynsmän. Tillsynsman äger därvid meddela föreskrifter, som ej medför större kostnad eller olägenhet. När särskilda omständigheter påkallar det, kan strålskyddsmyndigheten förordna att anläggning eller anordning som avses i lagen icke får användas, förrän föreskriven åtgärd vidtagits, och kan också, om det erfordras för att förebygga att sådan anläggning eller anordning brukas olovligen, låta genom polismyndighetens försorg försegla anläggningen eller anordningen. Vidare har strålskyddsmyndigheten möjlighet att bestämma att radioaktivt ämne skall omhändertagas i avvaktan på att föreskriven åtgärd vidtages. Det åligger installatör av anläggning eller anordning som avses i lagen att tillse, att föreskrivna strålskyddsanordningar uppsättes och att övriga föreskrifter för installationen följes. Åsidosätter installatör sina skyldigheter härutinnan, kan strålskyddsmyndigheten meddela honom därav påkallad föreskrift eller förbjuda honom att vidare utföra installationer av berörda anläggningar och anordningar. Strålskyddsmyndigheten har befogenhet att i vissa fall förelägga vite för att framtvinga medverkan av enskild i tillsynsverksamheten. I fråga om tillsynen må ytterligare nämnas, att strålskyddsmyndigheten efter Konungens bestämmande äger utse myndighet eller sakkunnig att för särskilt fall handha tillsynen.

Lagen ger vidare myndigheterna rätt att besluta om förfarandet med radioaktivt ämne, som blivit kvar i tullanstalt, och med egendom, som enligt särskilda bestämmelser i lagen tagits i beslag eller förverkats. Radioaktivt ämne, som blivit kvar i tullanstalt mer än fyra månader efter anmälan till tullklarering eller den längre tid generaltullstyrelsen medgivit, tillfaller kronan, om det icke är uppenbart obilligt. Med vara som sålunda tillfallit kronan och med egendom som tagits i beslag eller förverkats skall förfaras på sätt strålskyddsmyndigheten bestämmer.

Besvär föres över tillsynsmans beslut hos strålskyddsmyndigheten och över myndighetens beslut hos Konungen. I proposition nr 29 till årets förra riksdag med förslag till strålskyddslag har förordats, att mål angående föreskrifter i anslutning till tillstånd enligt atomenergilagen, dispens från behörighetsvillkoren för dem som användes i radiologiskt arbete, föreskrifter om den periodiska läkarundersökningen samt utseende av myndighet eller sakkunnig att för särskilt fall handha tillsynen skall prövas av Kungl. Maj:t i statsrådet, medan besvär över strålskyddsmyndighetens beslut i övrigt skall ankomma på regeringsrättens prövning.

Enligt den nu gällande lagen om tillsyn å radiologiskt arbete m. m. är medicinalstyrelsen beslutande myndighet i strålskyddsfrågor. Besvär över medicinalstyrelsens beslut skall jämlikt 2 § 17:o) regeringsrättslagen prövas och avgöras av regeringsrätten, i den mån de utgör mål om behörighet att utöva yrke eller verksamhet, som står under medicinalstyrelsens inseeende. På regeringsrätten ankommer även enligt 16:o) samma paragraf att pröva mål om meddelande i särskilda fall av tillstånd, förbud eller föreläggande jämlikt författningar och föreskrifter rörande den allmänna hälsovården och

de närbesläktade målen om förbud, föreläggande eller föreskrifter enligt någon av 53—59 §§ arbetarskyddslagen.

För att åstadkomma den i propositionen med förslag till strålskyddslag förordade fördelningen mellan Kungl. Maj:t i statsrådet och regeringsrätten av de till Konungen fullföljda målen torde en ändring böra göras i regeringsrättslagens uppräknings i 2 § av de mål, som tillhör regeringsrättens upptagande och avgörande. Ändringen synes böra ske så att närmast efter berörda mål i 16:o) rörande tillämpningen av arbetarskyddslagen nämnes mål enligt strålskyddslagen, varvid undantag göres för besvär över strålskyddsmyndighetens beslut om föreskrifter i anslutning till tillstånd enligt atomenergilagerna eller angående särskilda behörighetsvillkor eller periodisk läkarundersökning för dem som används till radiologiskt arbete eller om utseende av myndighet eller sakkunnig att handha tillsyn. Ändringen bör träda i kraft den 1 januari 1959.

I enlighet med vad sålunda anförts har inom justitiedepartementet upprättats förslag till *lag angående ändrad lydelse av 2 § 5:o) och 16:o) lagen den 26 maj 1909 (nr 38 s. 3) om Kungl. Maj:ts regeringsrätt.*

Föredraganden hemställer, att lagrådets utlåtande över lagförslaget, av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar, måtte för det i 87 § regeringsformen omförmälda ändamålet inhämtas genom utdrag av protokollet.

Denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan bifaller Hans Maj:t Konungen.

Ur protokollet:

Birgitta Liljefors

Förslag

till

Lag**angående ändrad lydelse av 2 § 5:o) och 16:o) lagen den 26 maj 1909
(nr 38 s. 3) om Kungl. Maj:ts regeringsrätt**

Härigenom förordnas, att 2 § 5:o) och 16:o) lagen den 26 maj 1909 om Kungl. Maj:ts regeringsrätt¹ skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

*(Gällande lydelse)**(Föreslagen lydelse)*

2 §.

5:o) mål om tullbehandling — — — avgifter, dock ej oljeavgift;
mål om sjömansskatt;

mål om skyldighet — — — allmänna medel;

16:o) mål om meddelande — — — 53—59 §§ arbetarskyddslagen;
mål enligt strålskyddslagen, så
framt ej klagan föres över strål-
skyddsmyndighetens beslut om före-
skrifter i anslutning till tillstånd en-
ligt atomenergilagen eller angående
särskilda behörighetsvillkor eller pe-
riodisk läkarundersökning för dem
som användas till radiologiskt arbete
eller om utseende av myndighet eller
sakkunnig att handhava tillsyn;

mål om fördelning — — — — och behandling;

*Denna lag träder i kraft den 1 ja-
nuari 1959.*

¹ Senaste lydelse av 2 § 5:o) se SFS 1957: 266 och av 2 § 16:o) se SFS 1952: 701.

Utdrag av protokollet, hållet i Kungl. Maj:ts lagråd den 29 maj 1958.

N ä r v a r a n d e :

justitieråden WALIN,
 SJÖWALL,
 HAGBERGH,
regeringsrådet KLACKENBERG.

Enligt lagrådet den 29 maj 1958 tillhandakommet utdrag av protokoll över justitiedepartementsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet den 23 maj 1958, hade Kungl. Maj:t förordnat, att lagrådets utlåtande skulle för det i § 87 regeringsformen omförmälda ändamålet inhämtas över upprättat förslag till *lag angående ändrad lydelse av 2 § 5:o) och 16:o) lagen den 26 maj 1909 (nr 38 s. 3) om Kungl. Maj:ts regeringsrätt.*

Förslaget, som finnes bilagt detta protokoll, föredrogs inför lagrådet av byråchefen för lagärenden i justitiedepartementet B. Hjern.

Lagrådet yttrade:

Enligt det remitterade förslaget skulle på regeringsrätten ankomma att pröva besvär i samtliga mål enligt strålskyddslagen utom beträffande strålskyddsmyndighetens beslut om föreskrifter i anslutning till tillstånd enligt atomenergilagen, om särskilda behörighetsvillkor (varmed åsyftas dispenser från 12 § första stycket), föreskrifter om periodisk läkarundersökning för dem som användas till radiologiskt arbete samt om utseende av myndighet eller sakkunnig att handhava tillsyn enligt lagen. Någon erinran synes ej vara att göra mot att besvär rörande de sålunda undantagna frågorna skola i sista instans prövas av Kungl. Maj:t i statsrådet.

Av det remitterade förslaget och vad departementschefen anfört vid anmälan av propositionen nr 29 till 1958 års riksdag framgår icke, huruvida det är avsett att även besvär över strålskyddsmyndighetens beslut om allmänna föreskrifter, i den mån myndigheten av Konungen bemyndigats förordna därom, skola vara undantagna från regeringsrättens prövning. Det torde emellertid ligga i sakens natur att Kungl. Maj:t i statsrådet bör pröva besvär i förekommande fall exempelvis beträffande strålskyddsmyndighetens förordnande om införande enligt 3 § andra stycket strålskyddslagen av besiktningstvång för röntgenutrustning m. m., om undantagande enligt 30 § av radioaktivt ämne, röntgenutrustning m. m. från tillämpningen av lagen eller vissa bestämmelser däri eller om utfärdande enligt 31 § första stycket av tillämpningsföreskrifter till lagen. Vidare torde det vara mindre lämpligt, att

besvär över beslut om kollektiva tillstånd eller godkännanden enligt 2 eller 4 § eller om ändring av sådana beslut skola prövas av regeringsrätten.

Lagrådet förordar, att regeringsrättens prövningsområde beträffande mål enligt strålskyddslagen avgränsas i närmare anslutning till andra stadganden i 2 § 16:o) regeringsrättslagen och får omfatta mål om beslut i särskilda fall rörande tillstånd, förbud, föreläggande eller föreskrifter enligt strålskyddslagen, dock med iakttagande av de i lagförslaget angivna undantagen. Sådant godkännande som avses i 4 § torde härvid få anses som ett slag av tillstånd. Förbehåll beträffande undantagen skulle, därest den nu förordade metoden användes, icke behöva göras annat än beträffande beslut i frågor som avses i 5 § tredje stycket eller 12 § första stycket.

Ur protokollet:

Clas Amilon

Utdrag av protokollet över justitiedepartementsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 6 juni 1958.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden NILSSON, STRÄNG, ANDERSSON, LINDELL, LINDSTRÖM, LANGE, LINDHOLM, KLING, SKOGLUND, EDENMAN, NETZÉN, KJELLIN, JOHANSSON.

Chefen för justitiedepartementet, statsrådet Lindell, anmäler efter gemensam beredning med cheferna för finans- och inrikesdepartementen lagrådets den 29 maj 1958 avgivna utlåtande över det till lagrådet den 23 i samma månad remitterade förslaget till *lag angående ändrad lydelse av 2 § 5:o) och 16:o) lagen den 26 maj 1909 (nr 38 s. 3) om Kungl. Maj:ts regeringsrätt.*

Efter redogörelse för lagrådets utlåtande och med förmälan att lagförslaget torde böra ändras i enlighet med lagrådets hemställan föreslår föredraganden att det sålunda ändrade lagförslaget måtte jämlikt 87 § regeringsformen genom proposition föreläggas riksdagen till antagande.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdna hemställan förordnar Hans Maj:t Konungen, att till riksdagen skall avlåtas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Ulla Larsson